

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 1
Quyển Thứ 16
Hội Thứ Nhất

PHẨM DẠY BẢO DẠY TRAO
Thứ 7 - 6

Lại nữa, Thiện Hiện! Nói là Bồ-tát Ma-ha-tát, ấy, nơi ý hiểu sao? Tức Phật mười lực chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Tức bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác Phật mười lực chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Phật mười lực chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có Phật mười lực chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là Phật mười lực chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nói là Bồ-tát Ma-ha-tát ấy, nơi ý hiểu sao? Tức đại từ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Tức đại bi, đại hỷ, đại xả chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác đại từ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác đại bi, đại hỷ, đại xả chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong đại từ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong đại bi, đại hỷ, đại xả chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có đại từ chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có đại bi, đại hỷ, đại xả chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là đại từ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là đại bi, đại hỷ, đại xả chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nói là Bồ-tát Ma-ha-tát ấy, nơi ý hiểu sao? Tức ba mươi hai đại sĩ tướng chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Tức tám mươi tùy hảo chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác ba mươi hai đại sĩ tướng chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác tám mươi tùy hảo chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong ba mươi hai đại sĩ tướng chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong tám mươi tùy hảo chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có ba mươi hai đại sĩ tướng chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tám mươi tùy hảo chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là ba mươi hai đại sĩ tướng chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là tám mươi tùy hảo chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nói là Bồ-tát Ma-ha-tát ấy, nơi ý hiểu sao? Tức pháp vô vong thất chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Tức tánh hằng trụ xả chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác pháp vô vong thất chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác tánh hằng trụ xả chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong pháp vô vong thất chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong tánh hằng trụ xả chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có pháp vô vong thất chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tánh hằng trụ xả chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là pháp vô vong thất chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là tánh hằng trụ xả chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nói là Bồ-tát Ma-ha-tát ấy, nơi ý hiểu sao? Tức nhất thiết trí chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Tức đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác nhất thiết trí chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Khác đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong nhất thiết trí chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhất thiết trí chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là nhất thiết trí chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Là đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát chăng? - Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy.

Bấy giờ, Phật bảo cụ thọ Thiện Hiện: Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức sắc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thọ tướng hành thức chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thọ tướng hành thức chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thọ tướng hành thức chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có sắc chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có thọ tướng hành thức chơn như. Là sắc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là thọ tướng hành thức chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Hoặc sắc, hoặc thọ tướng hành thức hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có sắc chơn như và thọ tướng hành thức chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức sắc chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thọ tướng hành thức chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thọ tướng hành thức chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thọ tướng hành thức chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có sắc chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có thọ tướng hành thức chơn như. Là sắc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là thọ tướng hành thức chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhãn xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhãn xứ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như. Là nhãn xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhãn xứ, hoặc nhĩ tỷ thiết thân ý xứ hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhãn xứ chơn như và nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhãn xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiết thân ý xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhãn xứ

chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhĩ tử thiệt thân ý xứ chơn như. Lìa nhĩ tử thiệt thân ý xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tử thiệt thân ý xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức sắc xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có sắc xứ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Lìa sắc xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc sắc xứ, hoặc thanh hương vị xúc pháp xứ hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có sắc xứ chơn như và thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức sắc xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có sắc xứ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Lìa sắc xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhãn giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhãn giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như. Lìa nhãn giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhãn giới, hoặc nhĩ tử thiệt thân ý giới hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhãn giới chơn như và nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhãn giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhãn giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như. Lìa nhãn giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tử thiệt thân ý giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức sắc giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thanh hương vị xúc pháp giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thanh hương vị xúc pháp giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thanh hương vị xúc pháp giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có sắc giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có thanh hương vị xúc pháp giới chơn như. Lìa sắc giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa thanh hương vị xúc pháp giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc sắc giới, hoặc thanh hương vị xúc pháp giới hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có sắc giới chơn như và thanh hương vị xúc pháp giới chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức sắc giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thanh hương vị xúc pháp giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác sắc giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thanh hương vị xúc pháp giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong sắc giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thanh hương vị xúc pháp giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có sắc giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có thanh hương vị xúc pháp giới

chơn như. Lìa sắc giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa thanh hương vị xúc pháp giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhãn thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhãn thức giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như. Lìa nhãn thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhãn thức giới, hoặc nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhãn thức giới chơn như và nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhãn thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhãn thức giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như. Lìa nhãn thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhãn xúc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xúc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xúc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhãn xúc chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như. Lìa nhãn xúc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhãn xúc, hoặc nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhãn xúc chơn như và nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như: Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhãn xúc chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xúc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xúc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhãn xúc chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như. Lìa nhãn xúc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Lìa nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, hoặc nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như và nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như

là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Là nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức địa giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thủy hỏa phong không thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác địa giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thủy hỏa phong không thức giới chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong địa giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thủy hỏa phong không thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có địa giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Là địa giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là thủy hỏa phong không thức giới chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc địa giới, hoặc thủy hỏa phong không thức giới hãy rút ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có địa giới chơn như và thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức địa giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức thủy hỏa phong không thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác địa giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác thủy hỏa phong không thức giới chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong địa giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong thủy hỏa phong không thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có địa giới chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Là địa giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là thủy hỏa phong không thức giới chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nhân duyên chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhân duyên chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhân duyên chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nhân duyên chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như. Là nhân duyên chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nhân duyên, hoặc đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên hãy rút ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nhân duyên chơn như và đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nhân duyên chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nhân duyên chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác đẳng vô gián duyên sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nhân duyên chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nhân duyên chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như. Là nhân duyên chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức duyên sanh ra pháp chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác duyên sanh ra pháp chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong duyên sanh ra pháp chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có duyên sanh ra pháp chơn như. Là duyên sanh ra pháp chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc duyên sanh ra pháp hỷ rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có duyên sanh ra pháp chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức duyên sanh ra pháp chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác duyên sanh ra pháp chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong duyên sanh ra pháp chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có duyên sanh ra pháp chơn như. Là duyên sanh ra pháp chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức vô minh chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác vô minh chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác hành cho đến lão tử chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong vô minh chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong hành cho đến lão tử chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có vô minh chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có hành cho đến lão tử chơn như. Là vô minh chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là hành cho đến lão tử chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc vô minh, hoặc hành cho đến lão tử hỷ rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có vô minh chơn như và hành cho đến lão tử chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức vô minh chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức hành cho đến lão tử chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác vô minh chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác hành cho đến lão tử chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong vô minh chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong hành cho đến lão tử chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có vô minh chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có hành cho đến lão tử chơn như. Là vô minh chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là hành cho đến lão tử chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như. Là Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc Bồ thí Ba-la-mật-đa, hoặc Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hỷ rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như và Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như. Là Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức nội không chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nội không chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nội không chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong ngoại không cho

đến vô tánh tự tánh không chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có nội không chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Lìa nội không chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc nội không, hoặc ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có nội không chơn như và ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức nội không chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác nội không chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong nội không chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có nội không chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Lìa nội không chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức bốn niệm trụ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác bốn niệm trụ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong bốn niệm trụ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có bốn niệm trụ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như. Lìa bốn niệm trụ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc bốn niệm trụ, hoặc bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có bốn niệm trụ chơn như và bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức bốn niệm trụ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác bốn niệm trụ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong bốn niệm trụ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có bốn niệm trụ chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như. Lìa bốn niệm trụ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức khổ thánh đế chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tập diệt đạo thánh đế chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác khổ thánh đế chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tập diệt đạo thánh đế chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong khổ thánh đế chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tập diệt đạo thánh đế chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có khổ thánh đế chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có tập diệt đạo thánh đế chơn như. Lìa khổ thánh đế chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa tập diệt đạo thánh đế chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc khổ thánh đế, hoặc tập diệt đạo thánh đế hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có khổ thánh đế chơn như và tập diệt đạo thánh đế chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức khổ thánh đế chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tập diệt đạo thánh đế chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác khổ thánh đế chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tập diệt đạo thánh đế chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong khổ thánh đế chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tập diệt đạo thánh đế chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có khổ thánh đế chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tập diệt đạo thánh đế chơn như. Lìa khổ thánh đế chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa tập diệt đạo thánh đế chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức bốn tinh lự chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác bốn tinh lự chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong bốn tinh lự chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có bốn tinh lự chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như. Lìa bốn tinh lự chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc bốn tinh lự, hoặc bốn vô lượng, bốn vô sắc định hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có bốn tinh lự chơn như và bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức bốn tinh lự chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác bốn tinh lự chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong bốn tinh lự chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có bốn tinh lự chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như. Lìa bốn tinh lự chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức tám giải thoát chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác tám giải thoát chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong tám giải thoát chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có tám giải thoát chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như. Lìa tám giải thoát chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc tám giải thoát, hoặc tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có tám giải thoát chơn như và tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức tám giải thoát chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác tám giải thoát chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong tám giải thoát chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tám giải thoát chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như. Lìa tám giải thoát chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Ngươi quán nghĩa nào mà nói: Tức không giải thoát môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác không giải thoát môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong không giải thoát môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có không giải thoát môn chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như. Lìa không giải thoát môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, lìa vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc không giải thoát môn, hoặc vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có không giải thoát môn chơn như và vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức không giải thoát môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác không giải thoát môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác vô

tướng, vô nguyên giải thoát môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong không giải thoát môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong vô tướng, vô nguyên giải thoát môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có không giải thoát môn chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có vô tướng, vô nguyên giải thoát môn chơn như. Là không giải thoát môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là vô tướng, vô nguyên giải thoát môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Người quán nghĩa nào mà nói: Tức đà-la-ni môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tam-ma-địa môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác đà-la-ni môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tam-ma-địa môn chơn như chẳng phải Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong đà-la-ni môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tam-ma-địa môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có đà-la-ni môn chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải có tam-ma-địa môn chơn như. Là đà-la-ni môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát, là tam-ma-địa môn chơn như chẳng phải có Bồ-tát Ma-ha-tát ư?

Cụ thọ Thiện Hiện thưa: Bạch Thế Tôn! Hoặc đà-la-ni môn, hoặc tam-ma-địa môn hãy rất ráo bất khả đắc, vì tánh chẳng phải có vậy, huống là có đà-la-ni môn chơn như và tam-ma-địa môn chơn như. Chơn như đây đã chẳng phải có, làm sao nói được: Tức đà-la-ni môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, tức tam-ma-địa môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Khác đà-la-ni môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát, khác tam-ma-địa môn chơn như là Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong đà-la-ni môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, trong tam-ma-địa môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát có đà-la-ni môn chơn như, trong Bồ-tát Ma-ha-tát có tam-ma-địa môn chơn như. Là đà-la-ni môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát, là tam-ma-địa môn chơn như có Bồ-tát Ma-ha-tát.

--- o0o ---